

додержання нормативних похилів проїзної частини, та забезпечення організованого водовідведення дощових стоків. Вертикальне планування проводилось методом «червоних» горизонталей.

На плані ділянки передбачено відображення відміток проїзної частини в місцях перелому, примикань згідно поздовжнього профілю.

Поперечний профіль проїзної частини передбачено виконати двосхилим по напрямку від розділювальної смуги до бортових каменів по краю проїзної частини. По краю проїзної частини, що обмежена бортовими каменями встановлені дощеприймальні решітки. Розділювальна смуга піднята на 15 см, вище проїзної частини. Похили по тротуарам прийняти до 10 % ухилом по напрямку до проїзної частини. Скидання дощових стоків з прилеглої території, тротуарів, розділювальної смуги – передбачено в проєктовані дощові решітки, що розміщені по краю проїзної частини досліджуваної ділянки Московського проспекту.

ВИКОНАННЯ ТОПОГРАФО-ГЕОДЕЗИЧНИХ РОБІТ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ

Скавка В.

(науковий керівник доц. Кустовська О.В.)

Національний університет біоресурсів і природокористування
України

Залучення землі як нерухомого майна в цивільний обіг призвело до збільшення числа земельних власників і користувачів, видів землекористування та вплинуло на зростання кількості земельних спорів за межі і проведенні судових експертиз, що, в свою чергу, збільшило попит на топографо-геодезичні роботи.

Досліджено теоретико-методичні засади та специфіку проведення судових експертиз при вирішенні земельних спорів, зокрема, встановлено, що нормативну основу виконання досліджуваної земельно технічної експертизи складає вся сфера земельного законодавства на чолі із Земельним Кодексом України. Особливості використання нормативної бази моделюють дата встановлення меж земельної ділянки або меж населеного пункту, а також дата або період часу, станом на які проводиться дослідження. [2]

Проблему співставлення меж населеного пункту та земельної ділянки в одній просторовій площині можливо вирішити через звірку переліку контурів, включених до складу населеного пункту, або ж шляхом прив'язки межі земельної ділянки чи межі населеного пункту до твердих об'єктів на місцевості. [1]

Доведено, що законодавча можливість отримання судовими експертами доступу до інформаційної системи Державного земельного кадастру значно покращить якість виконання експертиз та зменшить загальних строк їх виконання.

Проаналізовано комплекс топографо-геодезичних робіт при проведенні судових експертиз призначених для вирішення земельних спорів, зокрема, досліджено, що результатами вирішення питань, що вирішуються під час проведення земельно-технічних експертиз, за результатами яких судовими експертами складаються професійні висновки, згідно з чинним законодавством є одним із видів доказів та дозволяють громадянам і юридичним особам вирішити земельні або майнові спори. [3]

Проаналізовано й обґрунтовано головні завдання земельно-технічної експертизи та методика проведення топографо-геодезичних робіт при проведенні судових експертиз.

Встановлено, що робота геодезичного експерта полягає в повторній перевірці точності даних раніше проведених геодезичних робіт, на основі яких була складена документація, а також відповідність їх нормативним документам і реальному стану справ, а геодезична експертиза - це ключовий і найвагоміший аргумент при спірних моментах і судових справах.

Обґрунтовано проведення топографо-геодезичних робіт при проведенні судових експертиз, зокрема, доведено, що головним елементом топографо-геодезичних робіт є топографічна зйомка, яка складається з виконання ряду вимірювальних і дослідницьких дій на досліджуваній території з використанням спеціальних геодезичних приладів: цифрових тахеометрів і системи супутникової навігації (при виконанні дослідження використовувався електронний тахеометр Leica FlexLine TS09). За результатами якої складаються топографічні плани або карти різних масштабів, в залежності від поставлених завдань, які покликана виконати дана процедура. Адже, топографічна зйомка дає комплексний набір даних про досліджувану ділянку: відомості про рельєф території, про розташування всіх елементів та об'єктів на ній, а також про її географічні і геометричні показники. [4]

Масштаб геодезичної зйомки є головним моментом топографо-геодезичного процесу, який підбирається для кожного окремого об'єкта геодезичного знімання.

Наприклад, на земельній ділянці планується будівництво споруди, тоді варто виконати геодезичну зйомку та виготовити геодезичну підоснову в масштабі 1:500; для робіт із благоустрою всієї території земельної ділянки (робіт з ландшафтного дизайну) значення масштабу має бути крупніше, наприклад, 1:200; для промислових будівель і споруд та великою за площею земельну ділянку варто показувати в масштабах: 1:1000, 1:2000 або й дрібніші. [5]

Прикладом у дослідженні було встановлення та погодження меж земельної ділянки в натурі на місцевості площею 0,1000 га, для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), місце розташування земельної ділянки: Київська область Макарівський район Лишнянська сільська рада село Осикове. За результатами топографо-геодезичної зйомки складаються: акт встановлення меж земельної ділянки в натурі на місцевості та план зовнішніх меж земельної ділянки.

Література

1. Котелевець А.В., Лейба Л.В., Шульга М.В. Земельні спори: правові засади вирішення: навчальний посібник. Харків, 2014. 254с.

2. Правове регулювання розгляду та вирішення земельних спорів як гарантія захисту прав на землю. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/12/29.pdf> (дата звернення: 05.03.2020).

3. Савчак В.В. Земельно-технічна експертиза як інструмент вирішення земельних спорів. Особливості. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7260/1/.pdf> (дата звернення: 05.03.2020).

4. Савчак В.В. Особливості виконання земельно-технічної експертизи, предметом дослідження якої є межа населеного пункту. *Землевпорядний вісник*. 2019. №12 . С. 32-37.

5. Сукаленко С.В. Проблемні питання, які виникають при проведенні експертиз щодо розподілу та визначення порядку користування неприватизованою земельною ділянкою. Експертна практика: методичні підходи до вирішення завдань з визначення порядку користування земельними ділянками. 2010. С. 521-530. URL:http://www.hniise.gov.ua/user_files/File/sbornik/2010/Troshin.pdf. (дата звернення: 05.03.2020).